

Григораш І.О.,

аспірантка,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Iryna Grygorash

Ph. D. student,
Kiev national economic
university after Vadym Hetman,
Ukraine

МЕТОД ФУНКЦІОНАЛЬНО- ВАРТІСНОГО АНАЛІЗУ В КОНЦЕПЦІЇ КОНТРОЛІНГУ

ACTIVITY BASED COSTING AS TOOL OF CONTROLLING

У роботі розглянуто метод функціонально-вартісного аналізу, проаналізовано його переваги та недоліки. Запропоновано порівняльний аналіз традиційної системи обліку витрат та функціонально-вартісного аналізу.

Abstract considers the activity — based costing, analyses its' advantages and disadvantages. Comparative analysis of activity —based costing and traditional system of cost accounting is provided.

На сьогоднішній день одним з основних напрямків вдосконалення системи управління діяльністю підприємства є впровадження концепції контролінгу.

Як відомо, контролінг — це технологічна концепцією управління, основною метою якої є створення ефективної формалізованої методичної системи, що включає три процеси [4]:

- перспективне планування діяльності підприємства;
- оцінку теперішнього стану підприємства;
- розробку цільового (корегуючого) управлінського впливу.

Теоретичні дослідження та практичні результати впровадження концепції контролінгу свідчать про максимальну ефективність її застосування у поєднанні з процесним підходом до управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та використанням сучасних методів побудови системи управлінського обліку.

Одним з таких методів є функціонально-вартісний аналіз (activity based costing) — комплексний системний метод дослідження вартості і характеристик окремих видів продукції, включаючи процеси і ресурси, задіяні у виробництві, діяльність, пов'язану з реалізацією, технічною підтримкою та наданням послуг, а також забезпеченням належної якості продукції.

Теоретичне обґрунтування та перше практичне застосування методу функціонально-вартісного аналізу в системі управлінського обліку відбулося в США у 80-тих роках минулого століття. Його засновниками та популяризаторами вважають професорів американських бізнес шкіл — Р. Купера та Р. Каплана. На початку 90-х рр. зазначений метод поширився у практиці управлінського обліку всіх західних країн, ставши підґрунтям виникнення

нової концепції — функціонально-орієнтованого управління (activity-based management). Головним об'єктом управління за даного підходу є не організаційно-виробничі системи, а функції, які вони виконують, головним завданням — ефективно управління витратами при одночасному підвищенні споживчої цінності продукції.

На відмінну від традиційної системи обліку витрат, функціонально-вартісний аналіз дозволяє:

- не лише констатувати рівень прибутку, але й визначати саме за рахунок чого він отриманий;
- ідентифікувати неприбуткові (збиткові) продукти та процеси;
- більш ефективно використовувати ресурси, перерозподіляючи їх на користь більш прибуткових видів продукції ;
- пропорційно розподіляти витрати на продукцію, послуги та бізнес-процеси, об'єктивно визначаючи частку кожного виду продукції у загальному обсязі прибутку підприємства;
- знаходити та скорочувати надлишкові витрати;
- отримувати достовірну інформацію про рівень рентабельності окремих видів продукції, забезпечуючи тим самим конкурентні переваги підприємства;
- більш обґрунтовано встановлювати ціни на товари та послуги.

Відмінності традиційної системи обліку витрат та функціонально-вартісного аналізу схематично представлено на рис. 1.

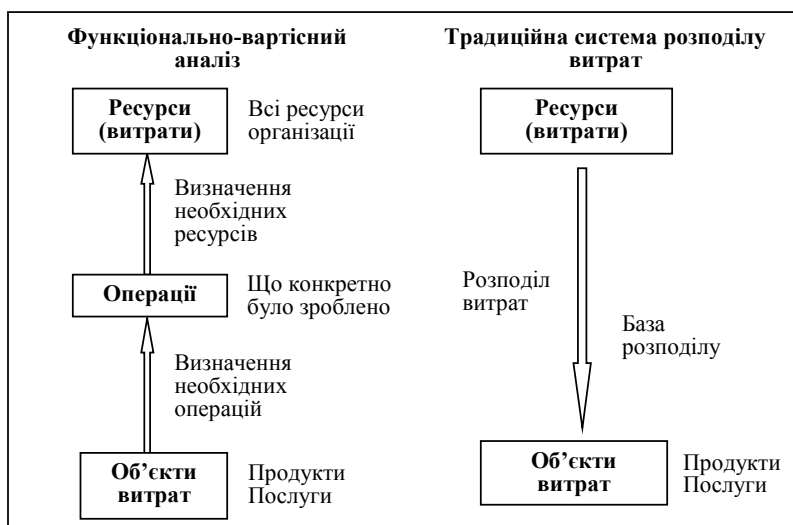

Рис. 1. Розподіл витрат за традиційною системою та за методом функціонально-вартісного аналізу

Основними недоліками функціонально-вартісного аналізу є:

- складність переходу від традиційної системи, великі витрати на програмне забезпечення;
- тривалий та витратний процес збору вихідної інформації для проведення аналізу;
- отримання в результаті аналізу надто деталізованої інформації, що може суттєво ускладнити процес управління.

Незважаючи на вищезазначені недоліки, в довгостроковому періоді облік витрат на основі функціонально-вартісного аналізу дозволяє ідентифікувати та ліквідувати зайві процеси виробничого циклу, сприяє формуванню об'єктивних, конкурентоздатних цін на товари та послуги, суттєво підвищує ефективність управління асортиментом продукції та надає менеджерам достовірну інформацію, необхідну для прийняття ефективних управлінських рішень.

Література

1. Cooper, R. Implementing an Activity-Based Costing System. Journal of Cost Management (Spring) pp. 33-42.
2. Kaplan, Robert S., In Defence of Activity-Based Cost Management, Management Accounting, Nov.1992, p. 58.
3. *Ивлев В.А., Попова Т.В.* Методология функционально-стоимостного анализа ABC (ФСА) // URL <http://www.citforum.btsau.net.ua/cfin/idef/abc.shtml>
4. *Рубцов С. В.* Контроллинг как квинтэссенция научного менеджмента / Экономическая наука современной России. Материалы Всероссийской конференции. Москва, 28-30 ноября 2000 г. Под. ред. проф. Г.Б. Клейнера. Часть II. — М.: ЦЭМИ РАН, 2000. — С. 97—99.

Гриненко А.М.,

канд. екон. наук, проф.,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Grinenko A.M.,

cand. econ. sciences, prof., SHEE
«Vadym Hetman Kyiv National
Economic University», Ukraine

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА КОРПОРАЦІЙ ТА ЇЇ ЕФЕКТИВНІСТЬ

Розкривається зміст корпоративної соціальної політики її предмет та методи оцінки у форматі соціальних інвестицій. Пропонуються показники ефективності за результативністю, економічністю та доцільністю вирішення реальних соціальних проблем.

SOCIAL POLICY OF CORPORATION AND ITS EFFICIENCY

Opens the contents corporative social politicians its subject and methods of the estimation in format social investment. They are offered factors to efficiency for result, economy and practicability of the decision of the real social problems.